

GRADNJA SPOŠTLJIVIH ODNOSOV V UČILNICI

Z dobrim odnosom med učiteljem in učenci do motivacije za učenje

"Resnična avtoriteta se nikoli ne uveljavi s strahom.
Vsebuje spoštovanje do otrok, ne nadzora nad njimi."

Maria Montessori,
zdravnica, učiteljica,
avtorica metode poučevanja otrok Montessori

Učitelji ste v izjemno pomembnem položaju, ko gre za oblikovanje odnosa z učenci. Ta odnos ni le temelj za uspešno učenje, temveč tudi ključ do vzpostavitve avtoritete in spodbujanja učencev, da negujejo svojo vedoželjnost. V svetu, polnem motečih dejavnikov in naveličanih otrok, je zgraditi trden in spoštljiv odnos ključnega pomena. Kako to doseči?

Temelji spoštljivega odnosa

Empatija.

Poskušajte razumeti čustva in potrebe svojih učencev. Postavite se v njihovo vlogo, da boste bolje razumeli, kako se počutijo.

Doslednost.

Bodite dosledni pri postavljanju pravil in meja. Učenci potrebujejo jasne meje, da bi se lahko počutili varne.

Poslušanje.

Aktivno poslušajte svoje učence. S tem jim sporočate, da vam je mar za njihovo mnenje.

Spoštovanje.

Spoštujte svoje učence kot posameznike. Upoštevajte njihove različne sposobnosti, kulturo in interese.

Vzpostavitev avtoritete

Avtoriteta v učilnici ne temelji na strahu, temveč na spoštovanju. Ključ do vzpostavitve avtoritete je doslednost, pravičnost in jasnost. Ko učenci vidijo, da ste dosledni pri izvajanju pravil, da obravnavate vse učence pošteno in enakovredno in da so pravila jasno skomunicirana, bodo spoštovanje do vaše avtoritete razvili naravno.

Spodbujanje učenja in vedoželjnosti

- Ustvarjanje vznemirljivega okolja. Učilnica naj bo prostor, kjer so učenci lahko navdušeni nad učenjem. Uporabite različne metode poučevanja, ki spodbujajo sodelovanje in raziskovanje. Po potrebi jih prilagodite posameznikom.
- Povezovanje s stvarnim svetom. Povežite svoj predmet z vsakdanjim življenjem učencev. Prikazovanje praktičnih primerov in uporaba resničnih situacij lahko vzbudi njihovo zanimanje. Če se jim snov zdi preveč oddaljena, bodo težje pokazali zanimanje.
- Spodbujanje vedoželjnosti in radovednosti. Postavljajte vprašanja, ki spodbujajo razmišljanje in razpravo, učencem ni potrebno vedno vsega postreči, večjo težo bo imelo znanje in spoznanja, do katerih bodo prišli sami. Poudarite, da lahko kar koli vprašajo, saj se šele učijo in jih spodbudite, da s postavljanjem vprašanj gradijo svojo bazo znanja.

Premagovanje naveličanosti

Vsak dan bolj, kaj šele v primerjavi s časom pred nekaj desetletji, so otroci preplavljeni z obveznostmi in dražljaji iz digitalnega sveta, zaradi česar pogosto naletimo na težavo, da so vsega naveličani, ravnodušni do šole in šolske snovi, celo do svoje prihodnosti.

Za premagovanje naveličanosti se lahko poslužimo nekaj prijemov:

Raznolikost učenja. Ponudite različne metode učenja, ki prinašajo v učilnico svežino in raznolikost. Pritegnite jih, izzovite jih, tako bodo raje sodelovali.

Povezovanje z resničnim svetom. Poudarite, kako lahko učenje koristi v resničnem svetu. Prikazovanje praktične uporabe znanja, ki ga podajate, lahko motivira učence.

Uporaba tehnologije z razumom. Če vključite tehnologijo, to storite premišljeno. Tehnologijo, ki jim je sicer blizu, uporabite kot orodje za učenje, ne pa kot nadomestek za učitelja.

Z dobrim odnosom med učiteljem in učenci, z gradnjo spoštljivosti in zaupanja, lahko pri učencih dosežemo motivacijo za učenje in spodbudimo učenje samo. S pristopom, ki temelji na empatiji, doslednosti in spoštovanju, lahko ustvarimo okolje, kjer se bodo učenci odprli za novo znanje, kjer bodo negovali svojo vedoželjnost, ki sicer izzveni že v najzgodnejših letih, pogosto še pred vstopom v šolo, in razvijali trajno strast do učenja.

Kaj nam sporoča raziskava?

Raziskava iz leta 2016, ki jo je izvedla raziskovalna organizacija Gallup, je pokazala, da so učenci, ki se počutijo bolj spoštovane in cenjene v šoli, bolj motivirani za učenje in dosegajo boljše rezultate.

Kaj pa, ko so odnosi med učiteljem in učenci že načeti? Ko je avtoriteta porušena?

Situacija, v kateri učitelj nima avtoritete in se sooča z nespoštljivim in glasnim razredom, je zahtevna, vendar še zdaleč ni nerešljiva. Vzpostavitev avtoritete zahteva čas, potrpežljivost in doslednost, vendar je mogoča. Kako lahko pristopimo k reševanju tovrstnih težav?

- Razumevanje vzrokov za težave. Prvi korak naj bo poskus razumeti, zakaj se v razredu pojavljajo težave. Morda obstajajo določeni dejavniki, ki spodbujajo nespoštljivo vedenje ali nezainteresiranost. Morda so to socialni, čustveni ali učni izzivi, s katerimi se učenci spopadajo. Raziščite.
- Ustvarite jasna pravila in pričakovanja. Postavite jasna pravila v razredu, ki vključujejo spoštovanje, sodelovanje in odgovornost. Pravila naj bodo učencem najprej jasno predstavljena, da točno vedo, kaj pričakovati, nato pa jih tudi dosledno izvajajte - ne glede na to, da bodo situacije, ko bo to težko.
- Ostanite dosledni. Doslednost je ključna za vzpostavitev avtoritete. Pravila morate izvajati dosledno in učencem jasno pokazati, da se jih morajo držati. Hkrati bodite dosledni tudi pri nagrajevanju pozitivnega vedenja in pri uporabi sankcij za negativno vedenje.

- Komunikacija z učenci. Poskusite vzpostaviti odprto komunikacijo z učenci. Poslušajte njihove pomisleke, vprašanja in mnenja. Pretehtajte jih in nanje smiselno odreagirajte. To učencem sporoča, da jih upoštevate.
- Nagrajevanje pozitivnega vedenja. Uporabite pozitivno ojačevanje za nagrajevanje pozitivnega vedenja. To vključuje pohvale, nagrade in prepoznavanje prizadevanja učencev, pri čemer pa ne spodbujajte prilizovanja.
- Sodelovanje z starši. Vključite starše v proces vzgoje in izobraževanja. Sodelovanje z njimi lahko pomaga pri oblikovanju skupnih pravil in pričakovanj za učence.
- Dodatno izobraževanje. Včasih se je dobro dodatno poučiti, izobraževati o obvladovanju razreda, skupine in o tehnikah za vzpostavitev avtoritete.

Vzpostavitev avtoritete v razredu, kjer je več učencev nespoštljivih, lahko traja nekaj časa, vendar jo je mogoče doseči z vztrajnostjo in pristopom, ki temeljita na doslednosti in spoštovanju. Dosledno uporabljajte pozitivno komunikacijo, vzpostavljajte očesni stik, aktivno poslušajte in vedno poskušajte reševati konflikte na pozitiven način. Izjemnega pomena je, da vidite svoje učence kot posameznike in se posvetite razumevanju njihovih individualnih potreb in izzivov. S časom boste lahko vzpostavili okolje, kjer bo učenje steklo, in kjer bodo učenci spoštovali tako vas kot tudi druge.